

RAPORTUL COMISIEI DE SELECȚIE, EVALUARE ȘI ACORDARE A FINANȚĂRILOR PENTRU OFERTE CULTURALE (proiecte inițiate și desfășurate de filialele OAR, anuale / bienale de arhitectură și itinerare de expoziții), DIN TIMBRUL ARHITECTURII,

Sesiunea 18-20 Noiembrie 2022

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor pentru oferte culturale (oferte culturale ale filialelor OAR, anuale / bienale și itinerare de expoziții) aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 1010 / 29.06.2022 și Hotărârea Colegiului Director nr.1669/17.11.2022, a fost formată din:

- arh. Ruxandra NEMȚEANU
- arh. Celia GHYKA
- arh. Cristina PANĂ
- arh. Gabriel PASCARIU
- arh. Mihaela PELTEACU

II. Potrivit prevederilor art. 16, alin. (2) din Normele metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul arhitecturii, aprobate prin Hotărârea Consiliului Național nr. 142 din 31.01.2022, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui, dintre membrii comisiei, prin vot deschis. În urma propunerilor membrilor comisiei și a votului, doamna **arh. Mihaela Pelteacu** a fost aleasă Președintă a comisiei.

III. Suma scoasă la finanțare pentru oferte culturale (proiecte culturale filiale, anuale/bienale de arhitectură și itinerare de expoziții) sesiunea 18-19-20 Noiembrie 2022, aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 1009/29.06.2022 este de 1.850.000 lei, după cum urmează:

- a) **700.000 lei** pentru programe / proiecte / **acțiuni culturale inițiate și desfășurate de filialele teritoriale** ale OAR;
- b) **1.000.000 lei** pentru **anuale / bienale de arhitectură inițiate și desfășurate de filialele teritoriale** ale OAR;
- c) **150.000 lei** pentru **itinerare de expoziții inițiate și realizate de filiale teritoriale** ale OAR, ONG-uri fără scop patrimonial cu activitate într-un domeniu patrimonial care promovează arhitectura, operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate cu activitate într-un domeniu cultural care promovează arhitectura.

IV. Numărul proiectelor culturale depuse la această sesiune pentru oferte culturale a fost de 25, dintre care:

- **17 proiecte culturale** inițiate de filialele teritoriale ale OAR (suma solicitată este de 1.675.530lei, exclusiv premii în sumă de 74.615lei);
- **5 proiecte anuale / bienale** de arhitectură depuse de filialele OAR (suma solicitată este de 1.262.025lei, exclusiv premii în sumă de 325.920 lei);
- **3 proiecte itinerare de expoziții** (suma solicitată este 166.882 lei)

V. Considerații generale privitoare la proiectele înscrise în concurs

Comisia a constatat menținerea solicitărilor de finanțare pe un trend descrescător, cele mai puține proiecte înregistrându-se la secțiunea *Itinerare de Expoziții*.

Au fost apreciate, ca aspecte pozitive ale acestei sesiuni, interesul acordat patrimoniului arhitectural, de o parte dintre inițiatori, și formulele diverse de punere în valoare a acestuia, deși nu toate propunerile au reușit să coreleze în mod adecvat obiectivele și acțiunile descrise. Astfel, discuțiile purtate pe marginea acestui subiect, au condus la ideea că, interesul manifestat justifică înființarea în viitor a unui domeniu distinct de finanțare, pentru proiectele dedicate valorizării patrimoniului, o temă, de altfel, de prioritate națională.

Comisia a remarcat, de asemenea, existența unor proiecte care, în ciuda unor reale calități ale temelor dezvoltate, nu au fost depuse în competiție la secțiunea corespunzătoare obiectivelor și conținutului acestora.

Mai puțin apreciat în cadrul acestei sesiuni, a fost faptul că o parte semnificativă a ofertelor analizate au fost, în principal, reluări ale unor evenimente/proiecte anterioare, autorii acestora nepropunând (sau cel mult pe alocuri/într-o măsură relativ restrânsă), acțiuni noi care să aducă îmbunătățiri reale structurii sau temelor recurente abordate. Din acest motiv, juriul insistă asupra prezentării și argumentării acelor aspecte legate de sustenabilitatea proiectelor, folosind indicatori de rezultat, pentru a se putea aprecia impactul acestora de-a lungul edițiilor succesive.

RECOMANDĂRI și CONSTATĂRI ALE JURIULUI:

Se recomandă respectarea regulamentului și completarea atentă a cererii de finanțare prin indicarea corectă a solicitantului precum și prin elaborarea corespunzătoare a cerințelor de la pct. 1. g) - scurtă prezentare a organizației, (în multe cazuri acest punct nefiind completat de solicitanți).

De asemenea, juriul recomandă ca pct. 2. f) – produsele preconizate ale proiectului cultural, din formularul de cerere de finanțare pentru proiecte culturale – să fie redenumit în sensul în care aplicații să poată descrie: – produsele preconizate și indicatorii de rezultat. Acești indicatori de rezultat vor putea fi prezentați în rapoartele intermediare / finale și vor constitui un reper / criteriu important pentru acordarea unor finanțări ulterioare.

În mod analog, la pct. 2. i) - rezultatele preconizate ale programului, din formularul de cerere de finanțare pentru programele de tip anuală, este recomandată prezentarea unor indicatori de rezultat (de ex. pentru a putea măsura intensitatea „renașterii spiritului de breaslă” - care este mai degrabă un obiectiv al proiectului, se poate specifica „numărul de participanți” sau „numărul de dezbateri”, solicitând de exemplu, participanților, completarea unui chestionar, prin care să fie invitați să evalueze activitățile proiectului). Se propune de asemenea reconsiderarea denumirii de program ca fiind mai puțin relevantă în acest caz!

În cazul proiectelor culturale, la care se solicită prezentarea scopului / obiectivelor proiectului, se propune introducerea cerinței de prezentare a unor indicatori de obiectiv, pentru proiectele repetitive, prin care să poată fi măsurat / monitorizat efectul și impactul post implementare, aspect important și pentru evaluarea în ansamblu a programelor finanțate din timbrul de arhitectură (de ex. în cazul unor proiecte care urmăresc promovarea arhitecturii în rândul liceenilor, s-ar putea monitoriza numărul / procentul celor care se înscriu la sesiunile de admitere la facultățile de arhitectură – prin chestionare / sondaj în rândul participanților la proiectele finanțate)

Juriul recomandă de asemenea ca în cazul unor proiecte care implică un contract de prestări de servicii cu valori care pot depăși un anumit prag (de ex. 5000 euro) să fie prezentate minim 3 oferte din care să fie aleasă cea mai eficientă din punct de vedere al raportului calitate – preț

Este necesară totodată și stabilirea unor criterii prin care să se asigure / verifice / evalueze calitatea unui anumit rezultat - de ex. un film / un catalog ș.a.m.d.

VI. Precizări privind desfășurarea jurizării

Comisia de evaluare a analizat proiectele propuse din perspectiva regulamentului de jurizare urmărind cu prioritate ca propunerile să se înscrie în aria de definiție a proiectului cultural.

Un alt aspect important, considerat în cadrul evaluării, a fost măsura în care proiectele au reușit să propună arhitectura ca principal motor al acțiunilor prezentate.

Comisia a luat de asemenea în considerare, existența unei coerențe între scopul proiectelor și dimensiunea culturală a produselor preconizate. Nu în ultimul rând, s-a urmărit să existe o concordanță între anvergura proiectului și dimensiunea bugetului solicitat precum și o distribuție echitabilă a fondurilor din timbrul de arhitectură.

VII. Rezultate

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele înscrise în cele trei secțiuni au fost evaluate cu note de la 0 la 10, iar punctajul obținut de fiecare proiect a fost calculat pe baza criteriilor de evaluare precizate în art. 11, 12 și 13 ale Normelor metodologice.

Punctajul minim stabilit pentru finanțare este 7,50. Proiectele care au întrunit această valoare au fost propuse pentru finanțare.

În urma analizării proiectelor de către Comisie s-au acordat finanțări pentru **10 proiecte culturale ale filialelor**, pentru toate cele **5 anuale/bienale** și pentru **2 expoziții itinerante**, după cum urmează:

A. PROIECTE CULTURALE ALE FILIALELOR

S-au aprobat pentru finanțare 10 proiecte (din 17 aflate în competiție): finanțare integrală pentru 5 proiecte și finanțare parțială pentru 5 proiecte - 90% din bugetul solicitat pentru 2 proiecte și 70% din bugetul solicitat pentru 3 proiecte. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 700 000 lei, exclusiv 11 000 , valoarea premiilor. Report: 0 lei.

Proiecte cu finanțare aprobată integral –5 proiecte:

1. **Proiectul 09-13** - *ORAȘ, EVOLUȚIE ȘI ACTUALITATE*; inițiator: Filiala Teritorială Bihor a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 68.000 lei

Buget aprobat: 68.000 lei

Notă acordată de juriu: 8.70

Proiectul pornește de la dezvoltarea din ultimii ani a orașului Oradea și enumeră o foarte bogată activitate culturală din anii trecuți, în care clădirile istorice și spațiul urban au avut un rol important. Din dorința de a pune în valoare importanța și rolul arhitecturii, proiectul propune realizarea unui film documentar cu o durată de 20÷25 minute, care se va adresa publicului larg și va cuprinde interviuri, imagini de arhivă și actuale ale orașului. Juriul a apreciat propunerile de a decupa secvențe audio pentru a fi difuzate la radio și de a crea spoturi video reduse ca timp și adaptate canalelor de socializare existente (facebook, instagram, Tik |Tok), astfel încât informația să ajungă și la publicul tânăr.

Proiectul *ORAȘ, EVOLUȚIE ȘI ACTUALITATE* are o prezentare coerentă, inclusiv a calendarului de activități și a produselor propuse spre realizare. Comisia a apreciat proiectul ca având o componentă culturală cu potențial impact atât la nivel național, cât și internațional, **și a acordat finanțare integrală.**

2. **Proiectul 09-14** - *Arhitecturi de poveste*; inițiator: Filiala Teritorială Iași a Ordinul Arhitecților din România

Buget solicitat: 91.773 lei și premii 3.000 lei

Buget aprobat: 91.773 lei și premii 3.000 lei

Notă acordată de juriu: 8,26

Proiectul cultural are o latură educativă inedită, propunând o educație integrată ce are în centru arhitectura locală și încercând să identifice conexiunile ce pot exista între bogata lume literară a Iași-ului, deseori imaginară, și lumea construită, reală. Sunt propuse ateliere interactive și alte acțiuni care se adresează în special copiilor cu vârsta cuprinsă între 9 - 14

ani, dar și părinților lor. Activitățile vor fi realizate de arhitecți și specialiști din alte domenii (muzeografi, istorici, scriitori etc.), contribuind la comunicarea profesioniștilor cu comunitatea și poate chiar la consolidarea sentimentului de comunitate în Iași.

Proiectul cultural *Arhitecturi de poveste* are o prezentare detaliată, inclusiv a calendarului de activități, a produselor propuse și a bugetului. Este identificat și potențialul de continuare a proiectului în cadrul atelierelor Muzeului Literaturii Române din Iași. **Comisia a apreciat proiectului cultural interdisciplinar dedicat celor mai mici cetățeni și propus finanțare integrală.**

3. **Proiectul 09-19** - *PORTRET (NE)VĂZUT*; inițiator Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 70.890 lei
Buget aprobat: 70.890 lei
Nota acordată de juriu: 8,10

Proiectul propune documentarea și prezentare activității arhitectului ieșean Mihai Apetrei. Din descrierea proiectului reiese că proiectul face parte dintr-un demers mai amplu, prin care se urmărește să se asigure o vizibilitate corespunzătoare acelor arhitecți care prin întreaga lor activitate au marcat arhitectura orașului Iași și totodată personalitatea profesională a multor generații de arhitecți. O importantă parte din arhiva de desene și schițe a arhitectului Mihai Apetrei este digitalizată, facilitând inițiatorilor proiectului realizarea unei expoziții și a unui film documentar, un pachet unitar ce va fi accesibil și ulterior finalizării proiectului.

Comisia a apreciat propunerea ca fiind o contribuție necesară la cunoașterea operei acelor arhitecți cu un aport semnificativ în asigurarea continuității și dezvoltării educației și proiectării de arhitectură. De asemenea bugetul a fost apreciat ca fiind coerent și adecvat activităților și rezultatelor preconizate. **Comisia a propus finanțarea integrală a proiectului.**

4. **Proiectul 09-11** - *Spații Creative-peisaj urban-grădini și maluri de apă*; inițiator: Filiala Teritorială Mureș a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 37.500 lei și premii: 8.000 lei
Buget aprobat: 37.500 lei și premii: 8.000 lei
Notă acordată de juriu: 7,98

Proiectul dorește continuarea unei teme culturale organizată în cursul anului 2022, urmărind extinderea zonelor de studiu și a grupului țintă în relația cu râul Mureș și a spațiilor plantate din orașul Târgul Mureș. Proiectul se adresează comunității secțiilor de arhitectură a UMFEST Târgul Mureș și Universității Sapiența – Facultatea de Științe Tehnice și Umaniste, secția de peisagistică. Programul cultural propus are o componentă educativă, culturală și socială, iar rezultatele vor consta din expoziții și workshop-uri itinerante, mediatizate în cadrul celor două universități. Conferirea de premii pentru concursul pe tema de spații creative în peisaj urban și natural va da experiență și renume în domeniul practicii de arhitectură și în mediul academic.

Comisia a apreciat tema culturală și obiectivele propuse, precum și eficientizarea costurilor aferente proiectului raportat la activități. O descriere mai puțin generică a tematicii ar fi punctat mai concret valențele proiectului. **Se acordă finanțare integrală.**

5. **Proiect 09-23** - *Madonna che scappa in Piazza sau Constanța și Sulmona, doua orașe înfrățite de Ovidiu*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România, Filiala Teritorială Dobrogea

Buget solicitat: 17.820 lei

Buget aprobat: 17.820 lei

Notă acordată de juriu: 7,96

Proiectul propune realizarea unei cercetări documentare, referitoare la istoria dezvoltării orașelor înfrățite Constanța și Sulmona (locul de naștere al poetului Publius Ovidius Naso), concretizată în final, prin realizarea unei expoziții și a unui număr de 300 de broșuri cu rezumatul acesteia. Expoziția vizează atât specialiști (arhitecți, istorici) cât și publicul larg, urmând a evidenția, prin imagini și comentarii, elemente relevante ale unui interval istoric îndelungat – din evul mediu până la Primul Război Mondial – cu valențe culturale și formative.

Apreciind atât conținutul și obiectivele proiectului cât și coerența propunerii în raport cu specificul secțiunii „programe / proiecte / acțiuni culturale” precum și corelarea adecvată a activităților preconizate cu bugetul prezentat, **Comisia recomandă finanțarea integrală a proiectului.** Apreciind o anumită modestie în dimensionarea evenimentului și a bugetului aferent, Comisia recomandă, ca în măsura posibilităților și a resurselor disponibile, inițiatorul să organizeze evenimente conexe vernisajului expoziției sau / și pe durata acesteia, pentru a potența activitatea și a spori efectul de informare, conștientizare, educare, culturalizare al acesteia și implicit eficientizarea resurselor alocate.

Proiecte aprobate cu finanțare parțială – 5 proiecte:

6. **Proiect 09-24** - *Tradiție și tehnologie - Tehnici de restaurare și vizualizări ale patrimoniului în VR la Dealu Frumos (proiect cultural)*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România, Filiala Teritorială București în parteneriat cu UAUM

Buget solicitat: 128.978 lei

Buget aprobat: 89.275 lei

Notă acordată de juriu: 8,26

Proiectul continuă și dezvoltă propunerea anterioară (sesiunea de primăvară 2022), care răspunde nevoii de instruire a viitorilor specialiști în domeniul extins al patrimoniului cultural (arhitectural, artistic, etc.) cu privire la folosirea instrumentelor digitale pentru studierea și înțelegerea arhitecturii de patrimoniu, în scopuri didactice dar și practice (restaurare, proiectarea de interioare sau de spații noi). După prima etapă, al cărei scop a fost obținerea unui model 3D al Ansamblului Bisericii Fortificate din Dealu Frumos, cu ajutorul tehnologiei digitale, se propune acum identificarea degradărilor în sit și propunerea de soluții de

remediere împreună cu restauratori specializați pe diferite materiale. Proiectul se adresează studenților arhitecți și arhitecților stagiați precum și comunității locale și se bazează pe un larg parteneriat cu autoritatea locală și cu instituții și asociații implicate în acțiuni de protecție a patrimoniului. Proiectul propune o serie de atelier de restaurare, vizite pe sit, conferințe pe teme de specialitate, editarea și publicarea de materiale, expoziție și acțiuni de mediatizare.

Comisia a apreciat calitatea și coerența propunerii, dar consideră că bugetul propus poate fi mai atent configurat și redus în zona cheltuielilor aferente activităților legate de organizarea atelierelor. În actuala configurare, proiectul se prezintă mai degrabă ca o „școală de vară” cu activități conexe, iar unele onorarii propuse (linia 2 bugetară - remunerații colaboratori) pot fi reconsiderate. Se poate observa de asemenea o anumită neclaritate în buget: în cererea de finanțare se menționează suma de 15.000 ron, drept contribuție a solicitantului, dar în bugetul detaliat, această valoare apare la „alte surse”. Dacă sunt alte surse, acestea trebuie precizate în cererea de finanțare, la pct. 3 – date despre buget. Luând în considerare toate aspectele mai sus-menționate, Comisia apreciază conținutul și impactul cultural urmărit prin activitățile propuse în acest proiect, dar recomandă o reducere a bugetului cu aprox. 30% (mai exact 30.8%) și clarificarea aspectelor legate de contribuția proprie.

7. **Proiectul 09-17** - 10CP: Comunicare patrimoniu de zece; inițiator: Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 83.400 lei și premii 9.000 lei

Buget aprobat: 75.060 lei și premii 0 lei

Notă acordată de juriu: 8.24

Deși scopul și realizarea unei astfel de propuneri sunt extrem de importante, proiectul de dezvoltare în continuare a platformei 112patrimoniu.ro se află la limita domeniului cultural pentru care a aplicat. Prezentarea nu este foarte clară. Proiectul **10CP: Comunicare patrimoniu de zece** nu descrie activitățile culturale propuse pentru a fi premiate, de aceea juriu nu a acordat fondul de premii solicitat. De asemenea, obiectivele și acțiunile sunt descrise sumar, ceea ce a condus la propunerea de reducere a fondurilor pe capitolele 1 și 2. O temă intens dezbătută în cadrul jurierii a fost legalitatea publicării pe platformă a studiilor istorice.

S-a propus înființarea în viitor a unui domeniu de finanțare OAR pe tema patrimoniului, ca fiind o temă de prioritate națională. **Pe baza observațiilor anterioare, comisia a propus o finanțare parțială.**

8. **Proiectul 09-10** - *FESTIVALUL DE ARHITECTURĂ "Iașul își deschide curțile"*; inițiator: Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 165.150 lei

Buget aprobat: 115.605 lei

Notă acordată de juriu: 8,12

Scopul dorit și declarat al proiectului este creșterea capacității filialei de a organiza, desfășura și evalua concursuri și festivaluri care promovează manifestarea cultural-artistică inovativă în rândul arhitecților și studenților arhitecți ieșeni, prin implicarea lor în echipe pluridisciplinare, în concursuri de arhitectură, spații publice de expoziții temporare, dar și implicarea publicului larg, care trebuie educat prin artă și arhitectură. Totodată, prin acest proiect se dorește recuperarea și valorificare unor spații mixte publice și private – curțile interioare a șase clădiri de patrimoniu sau cu valoare arhitecturală prestigioasă, mai puțin cunoscute comunităților locale. Prin planul de activități și tematica abordată, proiectul are o componentă major educativă, de promovare a arhitecturii, a istoriei și al patrimoniului local, oferind posibilitatea de a prezenta instalații arhitecturale unice amplasate în decorul prestigios oferit de curțile Iașului istoric. Lucrările, care vor fi realizate în armonie cu curtea în care sunt expuse, devin obiectele supuse Concursului de arhitectură.

Comisia apreciază faptul că programul cultural propus are două categorii de tineri implicați în activitatea concursului: una pentru echipe de studenții arhitecți și artiști și o a doua pentru echipe de absolvenții arhitecți și artiști. Se apreciază, în egală măsură, raportarea activității multivalente și diverse, la un cadru arhitectural ca scena a desfășurărilor concursurilor, evenimentelor și premierilor. O mai mare claritate în descrierea relației între instalațiile propuse și celelalte activități ale bugetului, deși adaptat la complexitatea proiectului, dar dezechilibrat pe anumite linii bugetare, ar fi fost util de prezentat. Comisia recomandă reducerea cheltuielilor pe una sau mai multe dintre linii bugetare 1, 3, 4, 7, această modificare rămânând la alegerea solicitantului. **Se acordă finanțarea de 70%, în valoare de 115.605 lei.**

9. **Proiectul 09-5** - *Forumul zonal de arhitectură și urbanism Moldova Reper 2030*; inițiator: Filiala Teritorială Neamț-Bacău a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 93.324 lei

Buget aprobat: 83.992 lei

Nota acordată de juriu: 7,80

Proiectul propune organizarea unor conferințe, dezbateri și expoziții pornind de la tema spațiului public, cu participarea unor colegi din Republica Moldova și Ucraina. Rezultatele dezbaterilor vor face obiectul unui număr special din revista REPERE, iar expozițiile vor fi itinerate în mai multe orașe ale celor două filiale.

Proiectul a fost apreciat de comisie prin tematica legată de cultura urbană și arhitecturală detaliată în descrierea proiectului, precum și prin anvergura pe care o promite, precum și deschiderea accesului la conferințe și prin intermediul transmisiunilor live. Totuși anumite secțiuni ale bugetului pot fi reduse. **Comisia a decis acordarea finanțării parțiale a proiectului, prin reducerea cheltuielilor de la capitolele bugetare 3 și 4.**

10. **Proiectul 09-12** - *MAZZOCCHIO TALKS#9*, inițiator: Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România în parteneriat cu Poster srl.

Buget solicitat: 71.550 lei

Buget aprobat: 50.085 lei

Notă acordată de juriu: 7,72

Proiectul propus se referă la organizarea unei conferințe de promovare a unor personalități internaționale, prin invitarea în București, în luna noiembrie 2023, a arhitectului britanic Jonathan Sergison. Ținta propusă este o audiență de 780 de persoane, în Sala Mare a Ateneului. Conferința se înscrie în seria deja inițiată de revista Mazzocchio, în colaborare cu Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România, sub patronajul căruia s-au susținut conferințele arhitectului Valerio Olgiati, RA Arkitektur etc. Ca și în alți ani, necesitatea de a pune față în față mediul profesional românesc, în majoritate bucureștean, cu cel internațional, în parcurgerea unei experiențe comune, naște aceleași întrebări legate de impactul limitat în timp al conferinței versus solicitarea financiară a OAR.

Se ridică aceleași probleme relevate în cadrul sesiunilor de finanțare și jurizare anterioare ale proiectului: impactul și rezultatele obținute, precum și întrebarea, dacă nu ar fi mai optim, din punct de vedere tehnic și financiar, realizarea unor serii de conferințe on-line, fie în jurul unei teme, fie în jurul unor evenimente cu un impact crescut și disipare mai profundă în comunitatea arhitecților. Este dedicat un buget generos pentru un timp extrem de limitat, pentru un eveniment profesional. Dedicarea unui număr al revistei Mazzocchio conferinței susținute de invitat și difuzare acesteia în mediul academic și de specialitate este apreciată de către membrii comisiei. Reiterăm recomandarea comisiei de a regândi forma de organizare a evenimentului de acest tip, în concordanță cu principiul cost-beneficiu. Se recomandă reducerea bugetului pe liniile 3 și 4. **Se acordă finanțarea de 70%, în valoare de 50.085 lei.**

Proiecte pentru care nu s-a acordat finanțare – 6 proiecte:

11. **Proiect 09-25** - *FORSIBIU 2.0.* - *platformă de dialog urban*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România Filiala Sibiu-Vâlcea

Buget solicitat: 266.340 lei

Notă acordată de juriu: 7,50

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul propune continuarea activităților inițiate prin propunerea precedentă (sesiunea din primăvara anului 2022), prin care este creată o platformă online pentru facilitarea cunoașterii și dezbaterii proiectelor publice, cu implicarea specialiștilor din domeniul arhitecturii și a urbanismului, a autorităților, investitorilor și a cetățenilor din Sibiu. Proiectul propune activități similare proiectului anterior, legate de colectarea și publicarea informațiilor specifice pe platforma creată și de întreținerea acesteia sau legate de organizarea unor

dezbatere pe teme prioritare / de interes pentru comunitatea locală. Sunt propuse și activități noi precum cele legate de fundraising pentru promovarea și auto-susținerea proiectului sau cele legate de dezvoltarea capacității echipei de proiect (team building). Se apreciază că prin noul proiect, platforma de comunicare și baza de date cu proiecte de referință vor fi îmbogățite.

Comisia a apreciat ideea și obiectivele generale ale proiectului, dar consideră că activitățile nu sunt suficient de clar explicate, iar rezultatele greu de cuantificat. Totodată nu este limpede cum vor fi monitorizate efectele și impactul proiectului, pe termen mediu și lung, astfel încât obiectivele enunțate să fie atinse, la un moment dat, sau într-o anumită măsură. În privința bugetului, Comisia a apreciat ca fiind supraevaluate anumite linii bugetare, precum cele aferente onorariilor și remunerațiilor pentru colaboratori, sau cele aferente unor cheltuieli specifice (linii bugetare 4 și 7). Se observă de asemenea că o contribuție la buget din „alte surse”, de 5000 ron, menționată în buget, nu este menționată și în cererea de finanțare la pct. 3 – date despre buget.

Comisia consideră proiectul eligibil și cu potențial, dar că există multe neclarități la nivel de concept, anumite incoerențe în construcția bugetară, iar caracterul de proiect cultural, nu este evidențiat într-un mod convingător. Comisia constată că proiectul nu este finanțabil în actuala sesiune de finanțare pentru „programe/ proiecte/ acțiuni culturale” și recomandă pentru viitor clarificări conceptuale și relevarea caracterului cultural.

12. **Proiectul 09-3** - *Iași Archi: Roots and Branches*; inițiator: Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 96.194 lei

Nota acordată de juriu: 7,32

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul propune organizarea unui eveniment de promovare a arhitecților originari din Iași, prin invitarea acestora la o serie de discuții publice și prin organizarea unor expoziții cu lucrările acestora.

Comisia a apreciat inițiativa, precum și intenția de activare a noului sediu al OAR din palatul Braunstein. Totuși anvergura proiectului este în neconcordanță cu dimensiunea bugetului solicitat, care este supradimensionat. De asemenea, activitățile proiectului ar putea fi recalibrate pentru a răspunde exigențelor unui proiect cultural (în special în ce privește produsele și rezultatele proiectului).

13. **Proiectul 09-18** - *MUST-ul de Arhitectură 2023, ediția a VII-a*; inițiator Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 190.826 lei

Nota acordată de juriu: 7,26

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul continuă acțiuni similare desfășurate și în alte ediții, inițiatorii proiectului orientându-se de această dată către teme legate de „Arhitectura viitorului”. Sunt vizate direcții ce pot deveni prioritare în cercetările arhitecților prin abordarea unor teme fundamentale precum *Community, Digital Realms, Environment*, generând la rândul lor subteme ce vor fi dezvoltate în prezentările unor personalități din domeniu, în cadrul unor workshop-uri, concursuri de arhitectură, expoziții de arhitectură, fotografie și design parametric.

Constatând diversitatea acțiunilor propuse, bazate pe cunoaștere, schimb de idei, rezultate obținute în urma concursurilor și workshop-urilor, Comisia a considerat ca necesară prezentarea acordurilor de principiu ale personalităților, participanți activi în cadrul evenimentului. Inițiatorul proiectului ar fi putut astfel asigura și convinge cu privire la îndeplinirea scopurilor și realismul planificării acțiunilor/activităților. Comisia a sesizat lipsa acestor acorduri cu atât mai mult cu cât edițiile finanțate anterior ar fi trebuit să ofere ocazia și să faciliteze stabilirea din timp a unor relații, contacte profesionale consistente. De asemenea, analizând propunerea bugetară, juriul a apreciat că activitățile proiectului nu sunt calibrate în mod adecvat exigențelor unui proiect cultural. **Ca urmare, se propune neacordarea finanțării solicitate.**

14. **Proiectul 09-20** -UNIVERSITATEA DE VARĂ BUCIUM - SALVGARDAREA PATRIMONIULUI RURAL PRIN EDUCAȚIE, ediția a XI-a; inițiator Filiala Teritorială Alba a Ordinului Arhitecților din România în parteneriat cu Rencontre du Patrimoine Europe-Roumanie (RPER)

Buget solicitat: 89.210lei și premii de 2. 400 lei

Nota acordată de juriu: 7,14

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul propune organizarea unui stagiu de pregătire în domeniul cercetării și protejării patrimoniului rural (imobil, material și imaterial), cu durată de 2 săptămâni, continuând astfel acțiuni similare celor derulate de-a lungul a 10 ediții. Activitățile prezentate vizează valorificarea resurselor culturale locale, cu scopul recuperării tradițiilor și meșteșugurilor locale, proiectul fiind în principal orientat către instruirea și orientarea profesională a unui număr de cursanți.

Deși este o acțiune necesară, importantă în cadrul acțiunilor de protejare a patrimoniului juriul constată că activitățile proiectului și modul de alcătuire a bugetului nu reflectă o coerență suficientă între scopul proiectelor și dimensiunea culturală a produselor preconizate. Comisia consideră astfel propunerea ca fiind în mod esențial destinată apelului de proiecte pentru finanțarea școlilor de vară. **Ca urmare se propune neacordarea finanțării solicitate.**

15. **Proiectul 09-2** „*Alege arhitectura!*” - ediția 2023; inițiator: Filiala Nord-Vest a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 76.124 lei și premii 1.215 lei

Nota acordată de juriu: 7,10

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul educațional propune promovarea disciplinei prin organizarea unor prezentări a școlilor de arhitectură din țară pentru elevii liceului de artă din Baia Mare. Proiectul a fost apreciat de-a lungul celor 10 ani de desfășurare, inclusiv prin finanțarea câtorva ediții prin timbrul de arhitectură. Cu toate acestea, din descrierea proiectului nu aflăm care a fost impactul acestor 10 ani de promovare a școlilor de arhitectură în ceea ce privește urmarea unei cariere în domeniu din partea elevilor participanți. Tocmai pentru că manifestarea este ambițioasă și de lungă durată, ar fi fost necesară o analiză a acestui impact și deci a oportunității continuării acestui proiect în același format. În ce privește redactarea aplicației, aceasta este incompletă, lipsind tocmai secțiunea privind produsele proiectului cultural. **Comisia a decis să nu acorde finanțare acestei ediții.**

16. **Proiectul 09-7** *BETTER TULCEA RURAL*; inițiator: Filiala Teritorială Dobrogea a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 50.000 lei

Nota acordată de juriu: 6,74

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare.

Proiectul continuă o inițiativă din 2021 care s-a adresat locuitorilor orașului, iar acum își propune să se adreseze locuitorilor din zonele rurale, cu un accent pe publicul tânăr (copii și adolescenți). Proiectul își propune ca prin intermediul benzilor desenate să combată depopularea localităților prin activități care să crească gradul de conștientizare a populației rurale privind conștientizarea valorilor și istoriei locale.

Comisia a apreciat intențiile proiectului și necesitatea activării zonelor rurale prin acțiuni culturale. Cu toate acestea nu este clar în ce fel arhitectura este principalul motor al acțiunii, și nici care este miza instalațiilor stradale care sunt menționate în proiect. Care este legătura dintre afișajul stradal și benzile desenate? Dacă e vorba despre transpunerea într-o versiune construită (panou/afișaj) a revistei propuse, ne putem întreba în ce măsură acest tip de acțiune chiar contribuie la ameliorarea sau la conservarea (în cazul zonelor valoroase) zonelor rurale și dacă nu cumva efectul ar putea fi unul contrar. **Comisia nu a propus proiectul pentru finanțare.** Recomandăm solicitanților o revizuire mai atentă a relației dintre scopul proiectului și dimensiunea estetică și spațială a produselor care ar putea să rezulte din proiect.

Proiecte respinse – 1 proiect:

17. **Proiect 09-21** - *Regionala de Arhitectură Moldova – RAM 2023, ediția a IV-a*; inițiator:
Ordinul Arhitecților din România, Filiala Iași

Buget solicitat: 78.451 lei și premii 51.000 lei

Notă acordată de juriu: -

PROIECT NEELIGIBIL

Inițiatorul proiectului este Filiala OAR Iași, care alături de partenerii săi filialele OAR, Bacău-Neamț și Nord-Est propun prezentarea în cadrul unei expoziții-concurs a celor mai interesante proiecte ale arhitecților din zona Moldovei și din Republica Moldova, realizate în ultimii doi ani și care nu au mai fost premiate la alte expoziții sau concursuri de arhitectură. Expoziția-concurs este propusă a avea 10 secțiuni și va fi organizată la Palatul Braunstein din Iași. Se propune acordarea câte unui premiu per secțiuni, iar cu ocazia festivității de premiere să mai propune și organizarea unei mese rotunde cu o tematică profesională. Din cererea de finanțare nu rezultă o serie de produse clare ale proiectului, care să exprime valențele culturale ale acestuia.

Comisia a apreciat valoarea de mesaj și conștientizare a profesioniștilor și publicului larg, cu privire la domeniul arhitecturii și la importanța socială a acestuia. Au mai fost apreciate, valorificarea unui obiect de patrimoniu cultural – Palatul Braunstein – prin asocierea acestuia cu un eveniment profesional de anvergură precum și invitarea arhitecților din Republica Moldova, de a participa la concurs și eveniment. A fost de asemenea apreciat relativul echilibru al bugetului propus, coerent cu conținutul cererii de finanțare. Dincolo de aceste aprecieri pozitive, Comisia a considerat că prin conținutul și prin obiectivele sale, proiectul propus este unul specific celor care se înscriu în secțiunea „anuale de arhitectură” și recomandă ca acest proiect să nu fie finanțat din secțiunea de finanțare a programelor / proiectelor / acțiunilor culturale. Pe viitor, pentru a se înscrie în această secțiune, proiectul trebuie să includă acțiuni / activități cu un vădit caracter cultural, iar acțiunile / activitățile cu un caracter profesional / formativ să fie conexe / secundare primelor. Din motivele sus-menționate, Comisia nu a mai evaluat / notat propunerea de proiect, apreciindu-l ca neeligibil la secțiunea „programe / proiecte / acțiuni culturale”.

B. ANUALE / BIENALE DE ARHITECTURĂ ALE FILIALELOR OAR

S-au aprobat pentru finanțare parțială toate cele cinci proiecte aflate în competiție - 90% din bugetul solicitat pentru 3 proiecte, 84% din bugetul solicitat pentru 1 proiect și 70% din bugetul solicitat pentru 1 proiect. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 1 000 000 lei, exclusiv 325 920 lei, valoarea premiilor. Report: 0 lei.

1. **Proiectul 11- 3** *Anuala de Arhitectură București 2023*; inițiator: Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 414.000 lei și premii 142.000 lei
Buget aprobat: 372.600,00 lei/ premii 142.000 lei
Nota acordată de juriu: 8,70

AAB2023 propune o expoziție-concurs arhitecților din București, membrilor ai OAR sau altor filiale din țară sau din diasporă, cu lucrări din București, finalizate în ultimii cinci ani. Unul din criteriile de bază fiind respectarea contextului, a vecinătăților și nealterarea țesutului existent. Propunerea inedită, ca principalul loc de expunere al Anualei, să fie spațiul Muzeului Național Tehnic „Dimitrie Leonida”, un spațiu muzeal și istoric, demonstrează dimensiunea culturală a proiectului. În paralel se propun alte locuri de manifestare, în total șapte, din același motiv de reconsiderare a statutului lor cultural, cum ar fi și Institutul Astronomic al Academiei, sau alte spații deja consacrate ca generatoare de cultură, educație, capete de serie fiind Muzeul Țăranului Român, Muzeul Național de Artă etc. În spațiul exterior, Piața Universității va deveni polul expozițional al arhitecturii bucureștene, un alt manifest al evenimentelor culturale. Cu un plan de activități multiple, cu impact în prezentarea activității arhitecților în București, promovând și echipele multidisciplinare (ingineri, artiști, sociologi, coautori ș.a.) participativi la implementarea proiectului de arhitectură bucureștean, proiectul cultural a fost bine apreciat pentru perspectiva pe care o deschide orașului și comunității. Are un impact educativ, cultural, promotor de turism și se va desfășura de-a lungul unui an întreg calendaristic, în spiritul în care Ordinul Arhitecților din București își propune renașterea locurilor uitate.

Comisia apreciază, în mod deosebit, multitudinea de evenimente propuse, anvergura proiectului ambițios și amplu, care dorește a fi un preambul la o promovare a unei capitale culturale; în același timp, consideră oportună o ponderare a liniei bugetare 4. **Se acordă finanțarea de 90%, în valoare de 372.600,00 lei.**

2. **Proiectul 11-1** *BATRA 2023 (Bienala de Arhitectură Transilvania)*; inițiator: Filiala Teritorială Transilvania a Ordinului Arhitecților din România;

Buget solicitat: 665.390 lei și premii 59.000 lei
Buget aprobat: 465.773 lei /premiu 59.000 lei

Nota acordată de comisie: 8,00

Bienala de arhitectură Transilvania este un eveniment prestigios destinat arhitecților din zona Transilvaniei, incluzând zonele Nord-Vest, Bihor, Alba și Satu Mare și se desfășoară ca o serie de conferințe, workshopuri și un concurs de arhitectură care se va finaliza printr-o expoziție itinerantă (cu includerea unei selecții din edițiile anterioare), tururi ghidate etc. Totuși anvergura și diversitatea evenimentelor conexe, precum și gradul de inovație pe care acestea îl propun nu justifică dimensiunea cu totul exagerată a bugetului solicitat, mult mai consistent decât orice alte proiecte de tip anuală/bienală propuse de alte filiale, care se desfășoară într-un context economic similar și care propun activități comparabile.

Constatând toate acestea, Comisia propune reducerea bugetului, în special prin reducerea cheltuielilor pentru capitolele 3 și 4. Sugerăm de asemenea o reconsiderare a necesității anumitor produse promoționale, în contextul unor angajamente privind sustenabilitatea și reducerea amprentei de carbon și a produselor consumatoare de resurse.

3. **Proiectul 11-4** *Anuala de arhitectura 2023*; inițiator: Filiala Teritorială „Dunărea de Jos” a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 66.100 lei și premii 70.000 lei

Buget aprobat: 59.490 lei și premii 70.000 lei

Nota acordată de juriu: 7,84

Anuala de arhitectură 2023 își propune, alături de secțiunile tradiționale ale anualei, continuarea secțiunii sale consacrate „Casa mică – Casa cuib” și organizarea de activități conexe constând din două prezentări ale unor producători de materiale de construcții și o prelegere de arhitectură susținută de un arhitect profesor universitar.

Comisia apreciază continuitatea demersului și în special interesul constant pe care îl trezește competiția organizată cu acest prilej, îndeosebi în rândul tinerilor profesioniști. În acest sens, Comisia a considerat că ar fi fost utilă o prezentare mai detaliată a activităților planificate, a modului prin care se urmărește diversificarea ofertei culturale, multiplicarea activităților conexe și nu în ultimul rând atragerea și implicarea tinerei generații.

Comisia constată de asemenea că bugetul și activitățile pot fi corelate mai adecvat cu obiectivele și rezultatele proiectului și recomandă revizuirea capitolului de Cheltuieli materiale și servicii și Cheltuieli specifice. **Ca urmare, se acordă finanțare parțială în valoare de 59.490 lei.**

4. **Proiectul 11- 8** *Bienala de Arhitectură Dobrogeană ba-da 22_23*; inițiator: Filiala Teritorială Dobrogea a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 68.635 lei și premii 54.920 lei

Buget aprobat: 61.772 lei și premii 54.920 lei

Nota acordată de juriu: 7,72

Proiectul propus se referă la organizarea unei expoziții bienale (în anul 2023), programată a se desfășura atât pe teritoriul României (Constanța, Tulcea), cât și pe teritoriul Bulgariei (Varna) și a Republicii Moldova, în scopul prezentării unor realizări și proiecte, din ultimii ani, ale membrilor filialei Dobrogea, precum și a arhitecților bulgari, care să aducă în dezbatere problemele actuale ale profesiei de arhitect.

Comisia apreciază diversitatea programelor arhitecturale care vor fi prezentate transfrontalier prin expoziția propusă, prin dezbaterile profesionale, prin prezentări de materiale și tehnologii de construcții utilizate regional, precum și festivitatea de decernare a premiilor pentru lucrările arhitecților expozanți.

Comisia a depunctat proiectul, considerând descrierea lui foarte sumară. Cu toate că parcursul itinerant se desfășoară pe un an întreg, Comisia a recomandat o reducere a liniilor bugetare de la capitolul 3 (sume mari alocate transportului) și 4, fiind vorba de un eveniment repetitiv în timp (10 anuale/ bienale), cu posibilități de reciclare a unor suporturi de prezentare. **Se acordă finanțarea de 90%, în valoare de lei 61.772,00 lei.**

5. **Proiectul 11-5** *ANUALA DE ARHITECTURĂ NORD VEST 2023*; inițiator: Filiala Teritorială Nord Vest a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 47.900 lei

Buget aprobat: 40.365 lei

Nota acordată de juriu: 7,56

Anuala de Arhitectura Nord-Vest 2022 reia, în spiritul tradiției acestui eveniment, o serie de acțiuni culturale având ca scop sensibilizarea opiniei publice, a autorităților locale cu privire la arhitectura practică la standarde ridicate. Inițiatorii proiectului au în vedere activarea spațiilor publice pietonale și corelarea evenimentului cu sărbătorile tradiționale ale orașului, fără a detalia însă conținutul programului Anualei.

Comisia apreciază inițiativa de a deschide evenimentul către publicul larg și utilizarea unor spații neconvenționale de expunere precum și organizarea unor tururi de arhitectură, ghidate de specialiști desemnați, la lucrările realizate. Analizând bugetul propus, Comisia o observă că pot fi mai judicios corelate activitățile, obiectivele și rezultatele proiectului, recomandând revizuirea în consecință a capitolului de Cheltuieli materiale și servicii. **Ca urmare, se acordă finanțare parțială în valoare de 40 366,00 lei**

C. ITINERARE DE EXPOZITII

S-au aprobat pentru finanțare 2 proiecte (din cele 3 aflate în competiție): 1 proiect cu finanțare integrală și 1 proiect cu finanțare parțială – 50% din bugetul solicitat. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 99.241 lei. Report: 50.759 lei.

Proiect cu finanțare aprobată integral:

1. **Proiectul 08-4** *Mândrie și Beton - o nouă decadă*; inițiator: Asociația Centrul de Fotografie Documentară

Buget solicitat: 68.000 lei

Buget aprobat: 68.000 lei

Notă acordată de juriu: 8.74

Proiectul “Mândrie și Beton” este foarte bine prezentat și structurat: a început în anul 2010 cu o cofinanțare din partea OAR și AFCN, și s-a desfășurat în zonele din nordul țării unde fenomenul emigrării forței de muncă era alarmant: Țara Oașului, Maramureș și Bucovina. În perioada 2021-2022 a urmat o revenire în zonele documentate, căutându-se schimbările apărute între timp. Pentru anul 2023 inițiatorii proiectului își propun să realizeze și să difuzeze în cadrul TIFF Cluj 2023 un documentar cu poveștile culese la distanță de 10 ani, dar și alte evenimente sau produse (ziare), prin care să ducă povestea mai departe.

Comisia a apreciat că activitățile sunt clar detaliate, bugetul este echilibrat și calibrat conform activităților propuse, astfel s-a aprobat finanțarea integrală a proiectului.

Proiect aprobat cu finanțare parțială:

2. **Proiectul 08-3** *Veneția dus-întors: Selfie Automaton* _ ultima ediție; inițiator: asociația plusminus

Buget solicitat: 62.482

Buget aprobat: 31.241 lei

Notă acordată de juriu: 7.52

Proiectul Selfie Automaton a solicitat și a primit finanțare în cadrul mai multor sesiuni OAR, și, deși pare un proiect vechi, propunerea din acest an aduce ceva nou: propune o adaptare a expoziției și a mesajului pe teme actuale și controversate din spațiul construit al fiecărei locații propuse pe traseul de întoarcere acasă: Budapesta, Timișoara și Cluj. Astfel, în cadrul evenimentelor gazdă, va fi expusă și pusă în discuție o machetă a unei construcții locale, care ”ilustrează situații problematice”.

Pentru că în proiect nu se menționează nimic despre starea exponatelor itinerate și nici nu sunt alocate explicit fonduri în acest sens, se propune verificarea și eventual recondiționarea acestora pentru participarea la ultimele evenimente propuse. (Pe lângă cele câteva imagini de participare la evenimente interne și externe, ar fi utilă introducerea unor indicatori de verificare obiectivi, valabili pentru astfel de proiecte recurente.)

Proiectul nu este redactat consecvent, capitolele h) evenimente conexe și j) eventuale alte conexiuni cu alte proiecte nefiind atinse. **Comisia a aprobat o finanțare parțială a proiectului.**

Proiect pentru care nu s-a acordat finanțare:

3. **Proiect 08-5** – „*casa mică - casa cuib*”; inițiator: Ordinul Arhitecților din România, Filiala Teritorială „Dunărea de Jos”

Buget solicitat: 36.400 lei

Notă acordată de juriu: 7,00

PROIECT RESPINS

Nu se acordă finanțare

Proiectul propune o itinerare și prezentare a proiectelor valoroase ale arhitecților și studenților arhitecți, participanți și premiați la cele 6 ediții ale concursului „casa mica – casa cuib” în limita a 78 de panouri, pe simeze autoportante din aluminiu. Expoziția se propune a fi itinerată pe traseul Galați (ca loc de origine), Oradea, Cluj, Deva, Constanta, Târgu Mureș, Satu Mare și beneficiază de parteneriatul încheiat cu filialele teritoriale ale OAR Bihor, Transilvania, Hunedoara, Dobrogea, Mureș și Satu Mare, care și-au exprimat interesul în acest sens.

Comisia a apreciat că expoziția are un potențial formativ și educațional, dar că aspectul cultural este relativ minor. Propunerea a primit note relativ mici, iar punctajul final nu s-a ridicat la nivelul pragului minim pentru finanțare, din cauza lacunelor observate în cererea de finanțare: lipsa unor evenimente conexe, lipsa unei conexiuni cu alte proiecte / acțiuni, care să potențeze itinerarea expoziției, argumentele superficial prezentate la pct. 2.) (justificarea itinerării expoziției), o caracterizare vagă a grupurilor țintă, în care se regăsesc și afirmații discutabile precum: *publicul suferă de o relativă lipsă de cultură*. Se recomandă mai multă atenție și rigoare, pe viitor, la completarea cererii de finanțare dar și definirea unui concept mai clar și mai ambițios. Apreciind, că informațiile prezentate de solicitant în cererea de finanțare sunt insuficiente, **Comisia consideră că proiectul nu poate fi finanțat în actuala sesiune.**

arh. Mihaela Pelteacu

Președinte Comisie evaluare proiecte/programe/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de filialele OAR, anuale / bienale de arhitectură și itinerare de expoziții